

REFERAT |KRS| Formannskapet (2011-2015) d. 23-11-2011

Møtedato Onsdag d. 23. november 2011 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Innholdsfortegnelse

Godkjenning av møteprotokoll formannskapet 09.11.11.....	3
Nasjonal museumshavn i Kristiansand.....	5
Universitetsbyen Kristiansand Melding.....	11
Gang- og sykkelbro over Otra - oversendelsesforslag fremsatt i formannskapet 30.03.11.....	21
Valg av 17. mai komite for perioden 2011 - 15.....	24
Fritak for eiendomsskatt.....	26

Sak 100/11: Godkjenning av møteprotokoll formannskapet 09.11.11

Vedlegg

Møteprotokoll. FORMAN, 09112011 0900, Ordinært møte.

Dato: 14.11.11
Saksnr.: 201100066-75
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
23.11.2011

Godkjenning av møteprotokoll formannskapet 09.11.11

Forslag til vedtak:

Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 09.11.11.

Tor Sommerseth
rådmann

Anne Lise H. Aabø
formannskapssekretær

Trykte vedlegg: Protokoll fra formannskapets møte 09.11.11

Sak 101/11: Nasjonal museumshavn i Kristiansand

Vedlegg

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Nasjonal museumshavn-utredning-okt2011

Dato: 28.10.2011
Saksnr.: 201004610-5
Arkivkode E: C54
Saksbehandler: Annelise Hornang

Saksgang	Møtedato
Kulturstyret	09.11.2011
Byutviklingsstyret	17.11.2011
Formannskapet	23.11.2011
Bystyret	07.12.2011

Nasjonal museumshavn i Kristiansand

Sammendrag:

I brev datert 6.5.2010 ba Riksantikvaren om at Vest-Agder fylkeskommune, i samarbeid med Kristiansand kommune, utredet mulighetene for en nasjonal museumshavn for kulturhistoriske fartøyer i Kristiansand. Henvendelsen fra Riksantikvaren ble behandlet i formannskapet 18.8.2010, sak 69/10. Formannskapet fattet følgende vedtak:

"Formannskapet er positiv til at muligheten for en nasjonal museumshavn i Kristiansand utredes nærmere."

Utredningsarbeidet er en forlengelse av Porto Franco-prosjektet. En prosjektgruppe hos fylkeskommunen har i nært samarbeid med kommunen, og med innspill fra alle aktørene i Porto Franco-nettverket, utarbeidet foreliggende utredning. I tillegg er det under utarbeidelsen foretatt drøftinger med Kystverket og Riksantikvaren.

Utredningen anbefaler at det fattes et prinsippvedtak om opprettelse og utvikling av en nasjonal museumshavn i Kristiansand. Det vil være Fylkeskonservatoren i Vest-Agder som skal ha det administrative ansvaret for oppfølgingen av planene. Kommunens økonomiske ansvar vil i første rekke være knyttet til anskaffelse og/eller disposisjon av arealer og kaiplasser. Kommunen er grunneier både på Bredalsholmen, Bragdøya og Odderøya, som alle er sentrale lokaliteter i denne sammenhengen.

Utredningen presenterer på en god måte hvorfor Kristiansandsregionen har et meget godt utgangspunkt for å bli en museumshavn av nasjonale dimensjoner. Det er ikke tvil om at mulighetene er til stede for at byens maritime historie kan utvikles til attraktive opplevelser. Rådmannen ser på utredningen som et godt grunnlagsdokument for det videre planarbeidet som skal skje på Odderøya, i Vestre havn og på Bredalsholmen. Kommunen vil ha begrensede muligheter til å sette av økonomiske ressurser i årene som kommer, og det er derfor etter rådmannens oppfatning lagt opp til en fornuftig ansvarsfordeling mellom kommunen og fylkeskommunen. Som grunneier vil kommunen uansett ha et ansvar for forvaltningen av arealene.

Etter at utredningen var ferdig har Kristiansand fått tildelt Tall Ships' Races i 2015. Det anbefales at man i det videre arbeidet med nasjonal museumshavn tar sikte på å innfri én eller flere sentrale milepæler for prosjektet i nær tilknytning til TSR-arrangementet.

Saken er forelagt teknisk direktør, som er enig i innstillingen.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret er enig i at det skal arbeides for å etablere en nasjonal museumshavn i Kristiansand, og slutter seg til anbefalingene i den gjennomførte utredningen.
2. I det videre arbeidet bør det være en målsetting at Nasjonal museumshavn markeres i forbindelse med Tall Ships' Races-arrangement i 2015.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Trykte vedlegg: Nasjonal museumshavn i Kristiansand – Porto Franco, 6. oktober 2011

Utrykte vedlegg: Nasjonal museumshavn i Kristiansand – Porto Franco, vedleggshefte

Bakgrunn for saken

I brev datert 6.5.2010 ba Riksantikvaren om at Vest-Agder fylkeskommune, i samarbeid med Kristiansand kommune, utredet mulighetene for en nasjonal museumshavn for kulturhistoriske fartøyer i Kristiansand.

Utgangspunktet for henvendelsen var de erfaringer som er gjort i *Porto Franco – Kristiansand kulturelle frihavn*, ett av elleve pilotprosjekter i det nasjonale Verdiskapingsprogrammet for kulturminneområdet. På det tidspunktet som henvendelsen fra Riksantikvaren kom, var prosjektet inne i det fjerde og siste prosjektåret. Verdiskapingsprogrammet og Porto Franco-prosjektet ble avsluttet i 2010. Sluttrapport ble behandlet i formannskapet 1.6.2011, sak 59/11.

Henvendelsen fra Riksantikvaren ble behandlet i formannskapet 18.8.2010, sak 69/10. Formannskapet fattet følgende vedtak:

”Formannskapet er positiv til at muligheten for en nasjonal museumshavn i Kristiansand utredes nærmere.”

Utredningsarbeidet er en forlengelse av Porto Franco-prosjektet. En prosjektgruppe hos fylkeskommunen har i nært samarbeid med kommunen, og med innspill fra alle aktørene i Porto Franco-nettverket, utarbeidet foreliggende utredning. I tillegg er det under utarbeidelsen foretatt drøftinger med Kystverket og Riksantikvaren.

Kulturhistorisk bakgrunn

Utredningen legger vekt på byens og regionens kulturhistoriske bakgrunn med lange og rike maritime tradisjoner og et nærmest komplett maritimhistorisk kulturmiljø med byhavn, uthavner, fyr, saltebuer og fiskemottak, dokkanlegg og verksteder, festningsanlegg, karantenehavn, kystnæringsbruk, los- og tollstasjoner, lystgårder og fritidskultur.

Dette gir muligheter for å følge opp føringene som er lagt i Riksantikvarens *Verneplan for fartøy 2010-2017* om å presentere både store og små fartøyer og samtidig sette fartøyene inn i en bredere kulturhistorisk og samfunnsmessig sammenheng. Parallelt med vern av de fysiske kulturminnene legges det også vekt på at Nasjonal museumshavn synliggjør den immaterielle kulturarven. Gjennom praksis, fortellinger, kunstneriske uttrykk og formidling av folks liv ved havet, knyttes det materielle og immaterielle sammen til et hele.

Kristiansand og Agder har en stor og representativ samling historiske fartøyer fra norsk fartøykultur som kan danne grunnstammen i Nasjonal museumshavn. På sikt vil det være ønskelig å utvide fartøysamlingen. Dette gjelder fartøyer som Riksantikvaren søker vernet, men som av ulike grunner ikke har en eier- eller driverorganisasjon. I tillegg er det tre fartøykategorier som i dag mangler i samlingen. Det gjelder marinefartøyer, hurtiggående fartøyer og fritidsbåter i plast. Alle tre kategorier med sterke røtter i regionen.

Tidligere planarbeid

Bystyret behandlet i møte 22.6.2011, sak 102/11 *Strategi for utvikling av museumsområdet på Odderøya*. Nasjonal museumshavn vil bidra til å følge opp denne vedtatte strategien der målet er å:

”Skape et moderne senter for formidling av Kristiansandsregionens historiske arv og identitet, med særlig vekt på det maritime og militære grunnlaget for byens fremvekst.”

Første fase i realiseringen av denne strategien skal være etablering av museumshavn i Nodeviga, som møtested og formidlingscenter for Nasjonal museumshavn, samt for lokalisering av mindre fartøy. Disse to sakene må derfor sees i sammenheng.

Høringsutkast for ny *kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre Havn 2011-2022* som for tiden er til behandling, synliggjør behovet for areal til lokalisering av større museumsbåter og

legger vekt på Vesterhavna som vårt bilde av sjøfartsbyen Kristiansand, vår historie, framvekst og tradisjonelle orientering mot Europa. Planen synliggjør mulige lokaliseringer for større museumsbåter.

Anbefalinger og oppfølging

Utredningen anbefaler at det fattes et prinsippvedtak om opprettelse og utvikling av en nasjonal museumshavn i Kristiansand for å ivareta de funksjoner og målsettinger som er redegjort for i utredningen.

Sentralt i anbefalinger og oppfølging er følgende:

- Formidlingssenter for Nasjonal museumshavn knyttes til utviklingen av museumsområdet på Odderøya og en museumshavn for mindre fartøyer etableres innenfor det regulerte museumsområdet i Nodeviga. Oppfølging av strategisak.
- På sikt anlegges en samlet utstillings- og besøkshavn for større kulturhistoriske fartøyer sentralt i bybildet, som forutsatt i kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre havn. Inntil dette kan realiseres anbefales det at forholdene legges til rette for å utvikle Bredalsholmen som museumshavn for de store fartøyene som en ikke finner plass til i Kvadraturen.
- Utvikling av Bredalsholmen som maritimt kompetansesenter med dokk, restaureringsverft/ fartøyvernssenter og skolesenter. Helhetlig plan som maritimt senter.
- Utvikling av Bragdøya kystkultursenter som kompetansesenter for trebåtbygging, med spesielt ansvar for den regionale flåten av trebåter med vernestatus.
- Samle kunnskap og kompetanse i et felles løft for å skape aktiviteter og opplevelsesmuligheter knyttet både til fartøyene, de faste kulturminnene og den immaterielle maritime kulturavnen. Utarbeide samlet formidlingsplan for Nasjonal museumshavn.

Organisering

Det faglige og forvaltningsmessige ansvaret for kulturminnevernet, herunder fartøyvernet, ligger hos Fylkeskonservatoren. Det er derfor naturlig at Nasjonal museumshavn administrativt plasseres her.

I den foreslåtte organisering for øvrig videreføres det nettverket av institusjoner og lag som ble etablert gjennom pilotprosjektet Porto Franco, og disse aktørene danner en nettverksgruppe. Fellesnevneren er at alle på forskjellig vis arbeider med maritim kulturformidling i vid forstand.

Vest-Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune og Kystverket har spesielle roller i utviklingen av Nasjonal museumshavn og er forelått å utgjøre et råd. Riksantikvaren er også invitert til å delta i et dette rådet.

Økonomi

Det er i fylkeskommunens økonomiplan for 2011-2014 ført opp 1 mill kr i 2012 og 1 mill kr i 2013 til videre arbeid med realisering av Nasjonal museumshavn. Føringene som ligger i Nasjonal verneplan for fartøy 2010-2017 signaliserer en større overføring av det statlige ansvaret for fartøyvernet til regionalt nivå. Fylkeskommunen må derfor ta hovedansvaret for å finansiere de økte personalressursene denne satsingen krever. Bevilgninger i fylkeskommunen må sees i sammenheng med den kulturhistoriske kompetanse som allerede er en del av den fylkeskommunale driften.

Kommunens økonomiske ansvar vil i første rekke være knyttet til anskaffelse og/eller disposisjon av arealer og kaiplasser. Kommunen er for øvrig grunneier både på

Bredalsholmen, Bragdøya og Odderøya, som alle er sentrale lokaliteter i Nasjonal museumshavn.

Forøvrig har Riksantikvaren påpekt at organisering av drift- og eierform til de vernede og verneverdige fartøyene i museumshavnen ikke er utredet i tilstrekkelig grad. Det forventes også at forhold knyttet til organisering og finansiering av vedlikehold og tilsyn utredes nærmere.

Vurdering

Utredningen presenterer på en god måte hvorfor Kristiansandsregionen har et meget godt utgangspunkt for å bli en museumshavn av nasjonale dimensjoner. Det er ikke tvil om at mulighetene er til stede for at byens maritime historie kan utvikles til attraktive opplevelser. Rådmannen ser på utredningen som et godt grunnlagsdokument for det videre planarbeidet som skal skje på Odderøya, i Vestre havn og på Bredalsholmen. Kommunen vil ha begrensede muligheter til å sette av økonomiske ressurser i årene som kommer, og det er derfor etter rådmannens oppfatning lagt opp til en fornuftig ansvarsfordeling mellom kommunen og fylkeskommunen. Som grunneier vil kommunen uansett ha et ansvar for forvaltningen av arealene.

Etter at utredningen var ferdig har Kristiansand fått tildelt Tall Ships' Races i 2015. Det anbefales at man i det videre arbeidet med nasjonal museumshavn tar sikte på å innfri én eller flere sentrale milepæler for prosjektet i nær tilknytning til TSR-arrangementet.

Sak 102/11: Universitetsbyen Kristiansand Melding

Vedlegg

Saksprotokoll

Høringsuttalelse fra Mediehøgskolen Gimlekollen - Universitetsbyen Kristiansand

Høringsuttalelse Universitetsbyen Kristiansand fra Vest-Agdermuseet 20.09.11

Melding om universitetsbyen Kristiansand - høringsuttalelse fra Grimstad kommune

Høringsuttalelse Universitetsbyen STA 23.09.11

Høringsuttalelse universitetsbyen fra Vest-Agder fylkeskommune

Universitetsbyen Kristiansand uttalelse fra Agdering inkludert AE

Høringsuttalelse fra Agder Energi om Universitetsbyen Kristiansand 23 sep 2011

Høringsuttalelse Universitetsbyen fra Sørlandet sykehus 06.10.11

Høringsuttalelse universitetsbyen fra Praxis-sør 515708134-1-201005848-3

Høringsuttalelse universitetsbyenKRS fra Næringsforeningen 23.09.11

Høringsuttalelse universitetsbyen fra Idrettsrådet 06.10.11

Høringsuttalelse Universitetsbyen fra BI Kristiansand 20.09.11 (2)

Høringsuttalelse universitetsbyen fra Ansgarskolen 23.09.11

Melding til Kristiansand bystyre og Styret for Universitetet i Agder om Universitetsbyen Kristiansand november 2011

Dato: 07.11.2011
Saksnr.: 201005848-16
Arkivkode E: A61
Saksbehandler: Dagny Anker Gevelt

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
23.11.2011
07.12.2011

Universitetsbyen Kristiansand Melding

Sammendrag:

Formannskapet vedtok i møte 20.10.2010 følgende:

1. *Formannskapet vedtar at det utarbeides en melding om "Universitetsbyen Kristiansand" og omhandler de tema som omtales i saksframlegget.*
2. *Meldingen legges fram for bystyret høsten 2011.*

Styret for Universitetet i Agder (UiA) gjorde deretter et tilsvarende vedtak.

I tråd med føringene fra saken ble prosjektet organisert med styringsgruppe, prosjektgruppe og arbeidsgrupper som til sammen besto av sentrale representanter fra kommunen, UiA, Studentsamskipnaden i Agder (SiA) og Studentorganisasjonen i Agder (STA). Kommunen og UiA har hatt felles prosjektledelse. Nokså tidlig i prosessen ble også Grimstad kommune invitert inn i arbeidet og hadde etter hvert representanter i alle gruppene.

De langsiktige målene som var basis for prosjektet, er hentet fra kommuneplanen til Kristiansand og fra UiAs strategiplan. Meldingen skal være et bidrag til realisering av disse overordnede planene.

Meldingen skulle inneholde forslag til felles mål og ambisjoner på utvalgte samarbeidsområder og forslag til samarbeidsstrukturer som bidrar til å fremme konkret og praktisk samarbeid på disse temaområdene. Følgende temaer ble valgt: Utdanning og kompetanseutvikling, Forskning og kunnskapsutvikling, Studenttrivsel og attraktivitet, Arealplanlegging og infrastruktur pluss Overordnet samarbeid.

I tillegg til arbeidet i de ulike gruppene knyttet til prosjektet, ble det avholdt flere møter med aktuelle aktører relevant for meldingen.

Høringsutkastet for meldingen ble lagt ut til åpen høring 24.06. og sendt til sentrale instanser innen utdanning, forskning, næringsliv og kulturliv samt fylkeskommunene, fylkesmennene og alle kommuner i Agder. I høringsperioden arrangerte styringsgruppen og prosjektledelsen et dialogseminar med de aktuelle høringsinstansene og etter fristen var det innkommet 13 uttalelser. Innspillene ble tatt med i den videre arbeidsprosessen.

Temaområdene som i følge prosjektdirektivet skulle behandles i meldingen, er beskrevet i kapitlene 5 til og med 9 (sammendrag i kapitel 1). Temaene er i sitt innhold av nokså forskjellig karakter, men presentasjonene i de enkelte kapitlene er lagt opp slik at de alle inneholder mål, status og anbefalinger.

Overordnet struktur i kap. 10.5 inneholder fem forslag til oppretting eller utvikling av organer og møteplasser mellom studenter, institusjonene og kommunen:

- Råd for samarbeid med arbeidslivet
- Studentråd
- Samarbeidsrådet (videreføring)
- Årlige møter med formannskap og universitetsstyre
- Forum for arealplan og infrastruktur

Oppfølging av universitetsbymeldingen omtales i kap. 10.6:

Det foreslås at formannskapet og universitetsstyret møtes tidlig i 2012 for å drøfte og vedta en oppfølging av meldingen om universitetsbyen Kristiansand. Denne oppfølgingen bør ha form av en handlingsplan som gjelder ut 2015. Det lages en sak om organisering, deltakere, tidsrammer med mer for handlingsplanarbeidet til fellesmøtet primo 2012. Arbeidet med handlingsplanen forutsettes å inkludere relevante aktører som fylkeskommunen, høyskolene, forskningsinstitusjoner, næringsliv og kulturliv i tillegg til UiA og Kristiansand kommune. Grimstad har påbegynt en tilsvarende prosess og det vil være nær kontakt mellom de to byene i planarbeidet.

De foreslåtte organer i pkt 10.5 Overordnet struktur, etableres primo 2012 og gir innspill til arbeidet med handlingsplanen.

Forslag til vedtak:

1. Meldingen om Universitetsbyen Kristiansand tas til orientering.
2. Forslagene til overordnet struktur for samarbeid godkjennes.
3. Oppfølging av meldingen skjer i tråd med meldingens anbefalinger.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Trykte vedlegg:

1. Melding til Kristiansand bystyre og Styret for Universitetet i Agder om Universitetsbyen Kristiansand, november 2011
2. Høringsuttalelse fra Agder Energi, 23.09.11
3. " " " Agdering, 13.09.11
4. " " " Ansgar teologiske høgskole, 23.09.11
5. " " " BI Kristiansand, 20.09.11
6. " " " Grimstad kommune, 29.09.11
7. " " " Idrettsrådet i Kristiansand, 05.10.11
8. " " " Mediehøgskolen Gimlekollen, 20.09.11
9. " " " Næringsforeningen i Kristiansandsregionen, 22.09.11
10. " " " Praxis-sør, 20.09.11
11. " " " Studentorganisasjonen i Agder (STA), 23.09.11
12. " " " Sørlandet sykehus HF, 04.10.11
13. " " " Vest-Agder fylkeskommune, 27.09.11
14. " " " Vest-Agder-museet, 20.09.11

Utrykte vedlegg: Prosjektbeskrivelsen

Bakgrunn for saken :

Formannskapet gjorde i sitt møte 20.10.2010 følgende vedtak:

1. *Formannskapet vedtar at det utarbeides en melding om "Universitetsbyen Kristiansand" og omhandler de tema som omtales i saksframlegget.*
2. *Meldingen legges fram for bystyret høsten 2011.*

Styret for Universitetet i Agder (UiA) gjorde deretter et tilsvarende vedtak.

I tråd med føringene fra saken ble prosjektet organisert med styringsgruppe, prosjektgruppe og arbeidsgrupper som til sammen besto av sentrale representanter fra kommunen, UiA, Samskipnaden i Agder (SiA) og Studentorganisasjonen i Agder (STA). Kommunen og UiA har hatt felles prosjektledelse. Nokså tidlig i prosessen ble også Grimstad kommune invitert inn i arbeidet og hadde etter hvert representanter i alle gruppene.

Styringsgruppa vedtok prosjektdirektivet med følgende:

Langsiktige mål:

Hensikten med utarbeidelse av meldingen er å skape et grunnlag for kommunen og kunnskapsinstitusjonenes samarbeid om felles langsiktige mål:

- Universitetet i Agder skal ha fag- og studiemiljøer som er blant de beste i landet
- Universitetet i Agder skal på noen forskningsområder være nasjonalt ledende.
- Agder skal ha ledende kompetansemiljøer og et nyskapende næringsliv.
- Kristiansand skal være en attraktiv studentby.
- Kristiansand kommune og Universitetet i Agder skal være attraktive arbeidsplasser.
- Universitetet i Agder og Kristiansand kommune skal ha et sterkt internasjonalt engasjement til nytte for landsdelen.

Prosjekt mål:

I prosjektperioden skal det utarbeides en melding som inneholder:

- Forslag til felles mål og ambisjoner på utvalgte samarbeidsområder
- Forslag til samarbeidsstrukturer som bidrar til å fremme konkret og praktisk samarbeid på de utvalgte samarbeidsområdene.

De langsiktige målene er hentet fra kommuneplanen til Kristiansand og fra UiAs strategiplan. Meldingen skal være et bidrag til realisering av disse overordnede planene.

Prosjektarbeidet

Det ble oppnevnt arbeidsgrupper for hvert av følgende temaområder:

- Utdanning og kompetanseutvikling
- Forskning og kunnskapsutvikling
- Studenttrivsel og attraktivitet
- Arealplanlegging og infrastruktur
- Overordnet samarbeid

Temaene henger sammen på flere områder slik at det kan bli en del overlapping. Ledelsen av arbeidsgruppene ble fordelt mellom kommunen, UiA og SiA.

Underveis i arbeidet arrangerte styringsgruppa og prosjektledelsen et åpent midtveisseminar der formannskapet, universitetsstyret, SiA, STA, høyskolene og ledelsen i Grimstad kommune deltok. Det ble også holdt egne møter med høyskolene for innspill i prosessen.

Høringsdokumentet ble lagt ut til åpen høring 24.06. og sendt til relevante aktører innen utdanning, forskning, næringsliv og kulturliv samt fylkeskommunene, fylkesmennene og alle kommunene på Agder. Før høringsfristens utløp (23.09.11) inviterte styringsgruppa og

prosjektledelsen de sentrale høringsinstansene til et dialogseminar (15.09.11) der målgruppene var representanter fra studentene, næringsliv, kulturliv, forskning, kunnskapsinstitusjoner, offentlige instanser og relevante organisasjoner. Innspillene fra deltakerne ble tatt med i det videre arbeidet.

Det kom i tillegg inn 13 høringsuttalelser.

Høringsuttalelser med kommentarer fra prosjektledelsen

Punktvis sammendrag med kommentarer:

Agder Energi AS (23.9.2011):

Forbedringer av meldingen kan oppnås ved

- et videre perspektiv i form av regionstenkning og inkludering av Grimstad som vertskommune,
- mer spissing mot næringslivets/AEs behov og
- en tydeligere vertsrolle hos kommunen.

Agder Energi deltar i Agdering-samarbeidet, og slutter seg for øvrig til uttalelsen derfra.

Kommentar:

Meldingen har fått et nytt kapittel 4 der noen av innspillene om et videre perspektiv fanges opp. Ønsket om en klarere spissing mot næringslivets/AEs behov må avveies i forhold til resten av universitetets samfunnsoppdrag. Næringslivsperspektivet er imidlertid føyd til flere steder i meldingen. Ønsket om en tydeligere vertsrolle i konklusjonen framstår litt uklar, men kan utdypes i arbeidet med handlingsplanen.

Agdering (13.9.2011):

- Noe snever tilnærming: Burde omfattet hele samfunnet og også hatt et mer regionalt perspektiv.
- UiA og kommunen må samkjøre sine strategiske tilnærminger og strategiske satsinger, bygge opp rundt samfunnets og næringslivets behov. Langsiktighet viktig for næringslivet.
- Universitetet bør være driver for næringsutviklingen i regionen. Universitetet må bli tydeligere på hvilke fagfelt man ønsker å satse på og bli ledende på. Relevans for næringslivet, nedprioritere mindre etterspurte fagområder. Høy kvalitet viktig.
- Universitetet oppfordres til å delta aktivt på arenaer for samhandling og nettverksbygging. Formålet med de ulike organene som en ønsker å etablere/revitalisere/endre, må konkretiseres av UiA og kommunen.
- UiA må kople teori og praksisfelt på en god måte. Rådet for samarbeid med arbeidslivet (RSA) må omtales på en mer positiv måte enn som et statlig pålegg. UiA må tydeliggjøre hvilke insitamenter som foreligger for økt samhandling med næringslivet. Næringslivet er innstilt på å bidra med sin del.
- UiA og kommunen må synliggjøre hva man har lykkes med i regionen av kompetansedrevne aktiviteter, for eksempel Trainee Sør.
- Kommunen må legge forholdene til rette med infrastruktur, og UiA bidra med utvikling av relevante fagområder, for å få til bedre rekruttering til regionen /(tandemrekruttering).
- Uklart hva en tenker å fylle aksene Gimlemoen-Kvadraturen med. Også ta med aksene Kristiansand - Grimstad på lengre sikt.
- Internasjonaliseringen bør tydeliggjøres og forsterkes.
- UiA er ikke aktiv aktør innen etter- og videreutdanning. UiA er lite markedsorientert. Det må en holdningsendring/kulturendring til.

Oppsummering:

- UiA må ha en strategi som tydeliggjør næringslivets og det øvrige samfunnets rolle
- Kommunen må ha en tilsvarende strategi som underbygger næringslivets behov
- UiA må bli tydeligere på sine satsingsområder
- UiA må tydeligere kommunisere egen faglighet
- Kompetansetorget kan utvikles
- Infrastrukturen må videreutvikles

Kommentar:

Innspillene om samfunnsperspektiv og internasjonalisering er fulgt opp i nytt kapitel 4. Både kommunen og UiA har egne planer og strategier som omfatter satsingsområder samt relasjon til næringslivet. Disse ligger til grunn for meldingen.

Omtalen av RSA er justert i henhold til innspillene.

Videreutvikling av Kompetansetorget i et bredere perspektiv er føyd til i anbefalingene.

Kapitlet om infrastruktur er utvidet. Innspill om Trainee Sør og rekruttering er tatt med i revidert tekst. Behov for et godt busstilbud som omfatter campusene, bysentrene og høyskolene, er understreket.

I forhold til Agderings høringsuttalelse må det understrekes at "hensikten med meldingen er å skape et grunnlag for kommunen og kunnskapsinstitusjonenes samarbeid om felles langsiktige mål" (kap 2.5 Mandat). Høringsuttalelsen fra Agdering har egne hovedavsnitt om UiAs forhold til næringslivet og om UiAs aktivitet innenfor EVU. Agdering etterlyser i disse kommentarene noe annet enn det denne meldingen skal handle om, UiA har et eget strategidokument for sin virksomhet.

Ansgar teologiske høgskole (23.9.2011):

Tar utgangspunkt i mandatet for meldingen.

- Viktig at kommunen legger til rette for utbyggingsarealer for UiA og byens høyskoler.
- Ønsker å inkludere ATH i samarbeidet mellom UiA og kommunen på flere områder, bl.a. FoU-virksomhet, areal- og kommunikasjonsspørsmål, og overordnet samarbeid/arenaer for kontakt.

Kommentar:

Innspillene følges opp i handlingsplanen. Høyskolene er bla. tatt inn i omtalen av behov for samarbeid om arealplanlegging, kap. 8.2.1.

BI Kristiansand (20.9.2011):

Meldingen bør være mer visjonær.

- Kristiansand må tiltrekke seg flere høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner.
- Må forholde seg til Kristiansand og Grimstad, og i mye større grad vektlegge regionens kulturliv, næringsliv og andre offentlige – som sykehuset.
- Forventer at det settes i gang en del II som utvider perspektivet.
- Bro fra Kjøita til sentrum bør omtales.

Kommentar:

Innspillene om større perspektiv er fulgt opp i nytt kapitel 4. Regionen er trukket inn flere steder.

Arbeidet med oppfølging i en handlingsplan vil inkludere flere relevante aktører.

Eventuell Bro mellom Kjøita og Kvadraturen er nevnt i kapitel 8.

Grimstad kommune (29.9.2011):

- Kristiansand og Grimstad har felles mål om at studenter skal komme, trives og bli i Agder.

- Kristiansand og Grimstad må utvikle et godt samarbeid.
- Anbefaler at meldingen på enkelte punkter utvider sine rammer.
- Utvikling og etablering av overordnede strukturer bør gjøres ut fra et bredere perspektiv enn Kristiansand.
- Utvikling av infrastruktur (kollektivtrafikk) langs aksene Grimstad – Kristiansand er viktig for begge byene.

Kommentar:

Rammene for meldingen er vedtatt i oppdraget fra formannskapet og universitetsstyret. Grimstad har hatt en plass i de respektive arbeidsgruppene, prosjektgruppa og styringsgruppa.

Innspillene vil bli tatt med i arbeidet med handlingsplanen.

Idrettsrådet i Kristiansand (05.10.2011):

- Gunstig med lokalisering av nye store anlegg i umiddelbar nærhet av UiA (og KKG).
- Tilrettelegge for toppidrettsutøvere gjennom fleksibilitet i studietid, eksamensordninger samt økonomiske ordninger.
- Kontinuitet i treningsmiljøet gjennom spisset toppidrettstilbud ved videregående skole og deretter på UiA, samarbeid med idrettsklubber og kommunen.
- UiA bør tilby forskning og doktorgradsprogram innen idrettsfag.
- Bredt samarbeid om Kristiansand som "Verdens sprekeste by".

Kommentar:

Innspillene vil bli vurdert i de relevante organer.

Mediehøgskolen Gimlekollen (20.9.2011):

- Uklart hva meldingen er: Klargjøring av forholdet mellom kommunen og UiA, eller et bredere perspektiv?
- Viktig for Kristiansand at de gode relasjonene mellom utdanningsinstitusjonene i byen bygges videre på.
- Foreslå å opprette et kompetansemiljø innen bistand, der utdanningsinstitusjonene og aktuelle bistandsorganisasjoner i byen kan delta.
- Peker på MhGs praksisnære studier i journalistikk, med praksis i byens og regionens mediebedrifter.
- Behov for forlenget akse MhG-UiA-sentrum, forbedring av busstilbudet.
- Meldingen må følges opp med en mer visjonær gjennomgang.

Kommentar:

Meldingens formål er tydeliggjort. Det nye kapitlet har bredere omtale av samfunnsperspektivene.

Behov for forbedret busstilbud er omtalt i meldingen. Aksene UiA-sentrum bør ikke utvides, den handler om planlegging av infrastrukturtiltak i en annen skala enn busstilbudet.

Konkrete forslag vurderes i arbeidet med handlingsplanen der høyskolene vil bli inkludert.

Næringsforeningen i Kristiansandsregionen (22.9.2011):

- Universitetsbyen Kristiansand blir for snevert begrep. Heller studentbyen eller kompetansebyen?
- Næringslivet må inkluderes, eventuelt sette i gang et liknende arbeid i etterkant der næringslivet er med.
- Utdanning og kompetanse: arena som inkluderer næringslivet. EVU-avtaler som inkluderer næringslivet. Bra med gjesteforelesere fra privat og offentlig sektor.

- Forskning og kunnskap: UiA må bli mer synlig i regionen. Behov for arena der kunnskapsmiljøene i regionen treffes jevnlig. Her må næringslivet bli med, også for å uttrykke sine behov for FoU-arbeid. Innsatsområdene for FoU-samarbeidet mellom kommunen og UiA bør spisses ytterligere, samtidig som industri og næringsliv inkluderes som innsatsområde.
- Studenttrivsel: Privat næringsliv må inkluderes i videre planlegging. Hyppige og fruktbare møteplasser mellom studenter og næringsliv. Synliggjøre bedre hva regionen kan tilby potensielle studenter. UiA må bli mer synlig i bybildet, i forhold til akademiske aktiviteter, studentaktiviteter, foredrag m.m.
- Areal og infrastruktur: Næringslivet bør inkluderes i arealplanforum, sammen med studentene. Må arbeides aktivt med boligtilbud og kollektivtilbud.
- Overordnet samarbeid: næringsliv og studenter må trekkes inn i samarbeid om universitetsbyen.

Konklusjon:

- inkludere næringsliv i større grad, som likeverdig partner
- konkret og målrettet handlingsplan
- langsiktig perspektiv

Kommentar:

Formålet med meldingen er uttrykt enda klarere. Næringslivet vil bli inkludert i det videre arbeidet, men dette er også omtalt flere steder i meldingen. Utarbeiding av konkret og målrettet handlingsplan ligger fremdeles inne i meldingen som forslag til oppfølging.

Praxis-sør (20.09.2011):

- Det etterlyses en klarere avklaring av formålet med meldingen.
- Hadde vært interessant med mer konkrete beskrivelser av aktuelle samarbeidstiltak mellom UiA og kommune/samfunn (innen studieutvikling, EVU-tiltak, stipendordninger m.m.). På den andre siden: Dette er spørsmål som kanskje i større grad egner seg å drøfte nærmere når meldingen skal følges opp med konkrete handlingsplaner.
- Glad for at Praxis-sør trekkes fram som en viktig arena for samarbeidet mellom UiA og offentlig sektor på en rekke områder innenfor velferdsområdet. Men det savnes en mer samlet omtale av Praxis-sør som organisasjon/nettverk.
- HUSK-prosjektet kunne vært framhevet mer eksplisitt.

Kommentar:

Formålet med meldingen er uttrykt enda klarere. Hvor mye omtale som skal med av de enkelte tiltakene, må avveies i forhold til volumet på meldingen.

Praxis-sør er nå presentert i en egen boks i teksten.

Ellers kan merknadene henvises til det videre arbeidet når vedtakene er gjort.

Studentorganisasjonen i Agder (23.9.2011):

- Positiv til utvikling av samarbeidet mellom utdanningene og arbeidslivet. Økt medvirkning fra arbeidslivet i studieråd, referansegrupper og evalueringsgrupper for studiene vil bidra til økt forståelse begge veier.
- Støtter forslagene om flere møteplasser og kunnskapsallianser mellom kommune, næringsliv og academia. STA understreker at studentorganisasjonen er en aktuell medspiller i disse sammenhengene. STA støtter opprettelsen av studentråd.
- STA stiller seg også bak forslagene til ulike trivselsfremmende og inkluderende tiltak som kan øke studentaktivitet både i sentrum og på campus.

- STA reagerer på bemerkingen om den "sørlandske væremåten" (pkt. 7.3.2 i høringsutkastet), og mener det er en uheldig begrepsbruk.
- STA understreker betydningen av tilrettelegging for flere studentboliger og bedring av kollektivtilbudet mellom campusene i Grimstad og Kristiansand, og mellom Kvadraturen og campus på Gimlemoen.

Kommentar:

"Den sørlandske væremåten" er omformulert. Innspillene for øvrig er i hovedsak en støtte til meldingens anbefalinger.

Sørlandet sykehus HF (4.10.2011):

- Evaluering av praksis i sykepleierutdanningen bør omfatte alle praksisplasser i Agder.
- Bør vurdere hvordan ulike yrkesgrupper og studentgrupper kan utnytte potensialet i praksisfeltet på en bedre måte enn i dag, bør inkludere lærlingeplasser for helsefagarbeidere samt andre aktuelle helse- og sosialutdanninger.
- Kompetansetorget må inkludere hele praksisfeltet i Agder. Bør også ha fokus på phd.programmene.
- Anbefalingene under Etter- og videreutdanning (EVU) bør omfatte alle kommunene i Agder i et forpliktende samarbeid med SSHF.
- Viktig at arbeidslivet sørger for tilstrekkelig "bestillerkompetanse" for EVU.
- Samtlige punkter under Kompetanseutvikling bør utvides til å gjelde for samtlige kommuner i Agder.
- Å organisere et samarbeid under tematiske områder, kan være hemmende for å videreutvikle samarbeidsarenaer som stimulerer nye og nyskapende samarbeidsarenaer.
- Viktig med fullstendig gjennomgang av dagens struktur for samarbeid mellom UiA og sentrale samarbeidspartnere som representerer arbeidslivet/praksisfeltet.
- Unngå dublering av ressurser

Kommentar:

Mange gode vurderinger og forslag til tiltak for videre arbeid og samarbeid. Handlingsplanen vil kunne ta innspillene videre. Kompetansetorget foreslås videreutviklet i et bredere perspektiv der det eventuelt også kan vurderes å utvide med phd.program. Hele Agderregionen og flere parter er nevnt som aktuelle for flere av anbefalingene under pkt. 5.1.3. Poenget med potensialet i praksisfeltet er også tatt med.

Vest-Agder fylkeskommune (27.9.2011):

- Regionplan Agder og FoU-strategien for Agder bør nevnes sammen med kommuneplanen for Kristiansand og UiAs strategi.
- Likestillingsutfordringen bør trekkes fram.
- Meldingen kunne vært tydeligere på hvordan samarbeidet mellom kommunen og UiA kan bidra til nyskaping og nyetableringer.
- Fagskoletilbudet bør nevnes spesielt i omtalen av EVU-tiltak.
- Etterlyser større ambisjoner når det gjelder mål og relevans for studier.
- Positivt at busstilbudet mellom Grimstad og Kristiansand er tatt opp som et prioritert mål.

Kommentar:

Noe av dette er tatt med i det nye kap. 4. Det vil være naturlig å trekke fram relevante plandokumenter fra ulike instanser i handlingsplanen. Hvordan fagskolen skulle nevnes i meldingen står litt uklart, men det kan vurderes i en videre handlingsplan.

Vest-Agder-museet (20.9.2011):

- Museet arbeider sammen med UiA på mange områder, særlig med formidling av regionens historie (f.eks. Agderseminaret).
- Kulturhistoriske museer er viktig framtidig arbeidsplass for historiestudentene.
- Det kommende kompetanse- og formidlingssenteret som skal bygges opp på Odderøya vil bli en naturlig støttespiller for universitetet på mange plan.
- Museet bør nevnes flere steder

Kommentar:

Museet er tatt med i flere kapitler.

Konklusjoner og anbefalinger

En rekke av innspillene som kom i høringsperioden (jfr. sammendrag og kommentarer ovenfor) er innarbeidet i det endelige dokumentet som nå legges fram for bystyret og universitetsstyret.

Temaområdene som i følge prosjektdirektivet skulle behandles i meldingen, er beskrevet i kapitlene 5 til og med 9 (sammendrag i kapitel 1). Temaene er i sitt innhold av temmelig forskjellig karakter, men presentasjonene i de enkelte kapitlene er lagt opp slik at de alle inneholder mål, status og anbefalinger.

I kapitel 10 er alle anbefalingene samlet og gruppert under temaområdene:

1. Utdanning og kompetanseutvikling
Praksis, Bachelor- og masterprogram, Innhold og relevans i studier, Etter- og videreutdanning, Kompetanseutvikling, Studentarbeid.
2. Forskning og kunnskapsutvikling
Helse, omsorg og velferd, Pedagogikk og læreprosesser, Samfunnsutvikling og samfunnsprosesser, Kulturliv og kulturinstitusjoner, Offentlig administrasjon og ledelse.
3. Studenttrivsel og attraktivitet
4. Arealplanlegging og infrastruktur

Overordnet struktur i kap. 10.5 inneholder fem forslag til oppretting eller utvikling av organer og møteplasser mellom studenter, institusjonene og kommunen:

- Råd for samarbeid med arbeidslivet
- Studentråd
- Samarbeidsrådet (videreføring)
- Årlige møter med formannskap og universitetsstyre
- Forum for arealplan og infrastruktur

Oppfølging av universitetsbymeldingen omtales i kap. 10.6:

Det foreslås at formannskapet og universitetsstyret møtes tidlig i 2012 for å drøfte og vedta en oppfølging av meldingen om universitetsbyen Kristiansand. Denne oppfølgingen bør ha form av en handlingsplan som gjelder ut 2015. Det lages en sak om organisering, deltakere, tidsrammer med mer for handlingsplanarbeidet til fellesmøtet primo 2012. Arbeidet med handlingsplanen forutsettes å inkludere relevante aktører som fylkeskommunen, høyskolene, forskningsinstitusjoner, næringsliv og kulturliv i tillegg til UiA og Kristiansand kommune. Grimstad har påbegynt en tilsvarende prosess og det vil være nær kontakt mellom de to byene i planarbeidet.

De foreslåtte organer i pkt 10.5 Overordnet struktur, etableres primo 2012 og gir innspill til arbeidet med handlingsplanen.

Sak 103/11: Gang- og sykkelbro over Otra - oversendelsesforslag fremsatt i formannskapet 30.03.11

Dato: 25.10.2011
Saksnr.: 201112498-1
Arkivkode E: 033 Q21
Saksbehandler: Per Kjelsaas

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
23.11.2011

Gang- og sykkelbru over Otra - oversendelsesforslag fremsatt i formannskapet 30.03.11

I forbindelse med formannskapets behandling av Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen for 2011-2020 ble det fattet følgende oversendelsesforslag:

Administrasjonen bes vurdere å fremlegge følgende: Prosjekt 52 G/S bru over Otra – vurdering av hvorledes få en fremskyndelse av igangsetting av denne samt vurdering av eventuelt rimeligere løsning enn dagens forslag.
(7/6)

Utforming av Kristian IV brua ble fastsatt etter en omfattende arkitektkonkurranse i 2002. Vinnerutkastet "Linjebuen" ble valgt blant 26 innsendte forslag. I premissene for konkurransen inngikk bl.a.: "Brua skal skape en attraktiv forbindelse mellom Kvadraturen og bydelen Lund, og være en del av hovedforbindelsen mellom Kvadraturen og Høyskolen i Agder. Det ønskes at gang-/sykkelbrua skal bli et landemerke i Kristiansand og være en arkitektonisk berikelse i elverommet."

Det er utarbeidet forprosjekt og grunnlag for byggemelding av vinnerutkastet. Det har medgått ca. 1,5 mill. til arkitektkonkurranse og forprosjekt. Byggekostnadene for Linjebuen er beregnet til 65 mill. kr. Prosjektet er foreslått gjennomført i 2018-2019 i vedtatt sykkelhandlingsplan (samferdselspakke 2).

Teknisk direktør har vært i Vegdirektoratet og diskutert forslaget og mulige forenklinger. Bruespertene i Vegdirektoratet mener vinnerutkastet er en meget spesiell bru som teknisk lar seg realisere og som vil være arkitektonisk spennende. Dersom det skal foretas forenklinger, vil dette medføre en annen konstruksjon der det arkitektoniske uttrykket vil bli helt endret.

Valgmulighetene i forhold til en forenklet bru er mange (hvor mange spenn kan vi ha, hva slags materialbruk tillates, hvilken bredde skal velges, bæreevne, hva slags brutype tillates m.m.).

Gjennom firmaet Faveo Prosjektledelse AS er vi i dialog med utbyggingsinteresser på Kjøita som er interessert i å etablere et utviklingsselskap for å bidra til gjennomføring og forsere bygging av gangbrua. Disse har engasjert Ole Jacob Bjerke, Bygghanalyse til å vurdere om kostnadene til brua kan reduseres uten at designet/grepet endres vesentlig. Bjerke er en meget erfaren brudesigner og satt i juryen i forrige konkurranse. Konklusjonen til Bygghanalyse er at kostnadene ikke kan reduseres vesentlig dersom designprinsippet skal holdes.

Bygghanalyse viser som eksempel til en gangbru fra kjøpesenteret Herkules i Skien med tislvarende lengde og som indikerer at en kan få til gode bruløsninger til betydelig lavere kostnader.

Det foreslås derfor at det lages en konkurranse hvor priselementet vektlegges sammen med designet. Da bør en gå ut til grupperinger med entreprenør (som forplikter på pris) og arkitekt som samlet gjør at det blir et godt design innenfor fornuftige økonomiske rammer.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar at det arbeides videre med ny konkurranse om prosjektering og bygging av gangbru over Otra, fortrinnsvis i samarbeid med privat utviklingsselskap.

Ragnar Evensen
teknisk direktør

Terje Lilletvedt
byingeniør

Trykte vedlegg: fotomontasje av Linjebuen
foto av Herculesbrua i Skien

Utrykte vedlegg: ingen

Sak 104/11: Valg av 17. mai komite for perioden 2011 - 15.

Vedlegg

Saksprotokoll

Dato: 26.10.11
Saksnr.: 201113653-1
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Arnhild T. Egeland

Saksgang

Valg- og Honorarkomiteen
Bystyret

Møtedato

02.11.2011
16.11.2011

Valg av 17. mai komite for perioden 2011 - 15.

Formannskapet gjorde følgende vedtak i møte 15. juni i år vedr. ny valgordning for 17. mai komiteen:

"1. Hovedkomité for 17. mai i Kristiansand skal bestå av fem medlemmer.

2. Valg- og honorarkomiteen velger komitéleder og fire medlemmer etter forslag fra partiene som er representert i formannskapet. Funksjonstiden er fire år og følger kommunevalgperioden.

3. Til å utføre representasjons- og arbeidsoppgaver 17. mai engasjeres nødvendig personell fra frivillige organisasjoner. Organisasjonene godtgjøres for arbeidet etter nærmere avtale."

Valgkomiteens innstilling:

1. Som medlemmer av 17. mai komiteen for perioden 2011 – 15 velges:

1. Leder: .....

Komiteemedlemmer:

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

Tor Sommerseth
Rådmann

Kristin Tofte Andresen

Sak 105/11: Fritak for eiendomsskatt

Vedlegg

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Notat fra kommuneadvokaten

Uttalelse fra sakkyndig nemd

Notat tilleggsinformasjon

Fritaksliste

Fritaksliste 1 - saker der det innstilles på avslag

Dato: 10.11.2011
Saksnr.: 200911677-77
Arkivkode E: 232 &40
Saksbehandler: Nils Olav Berge

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
23.11.2011
07.12.2011

Fritak for eiendomsskatt

Sammendrag:

Bystyret må hvert år vedta hvilke eiendommer som skal gis helt eller delvis fritak for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven. For 2011 har bystyret vedtatt å fritta eiendommer som faller inn under §7a (handlingsprogrammet - sak 195/10).

§7a: "Eigedom at stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten."

Bystyret behandlet sak om fritak i møte 23.02.11 (sak 19/11). Saken fastsetter hvilke typer eiendommer som skal fritas helt eller delvis for eiendomsskatt etter bestemmelsen. Eiendommer som faller inn under bystyrets vedtak, er fritatt (helt eller delvis). Liste over hvilke eiendommer dette gjelder, følger vedlagt.

Dersom eiendommen ikke er fritatt av administrasjonen, og eiendomsbesitter mener seg berettiget til fritak etter §7a, er eiendomsbesitter gitt anledning til å søke om fritak. Dersom søknaden/henvendelsen gjelder eiendommer som åpenbart faller inn under bystyrets vedtak, har administrasjonen automatisk tilføyd eiendommen til fritakslista. Søknader av mer prinsipiell karakter og søknader der det innstilles på avslag, legges med dette frem for bystyret for endelig vedtak.

I alt er det 175 eiendommer (i dette antallet er eiendommene tilhørende Kristiansands boligstiftelse og Kristiansand utleiestiftelse holdt utenfor) som er gitt fritak for eiendomsskatt i samsvar med §7a og bystyrets vedtak. Samlet fritaksbeløp utgjør kr 4.841.640,-.

Sist gang bystyret behandlet fritakssøknader, var i 2004. I og med at loven krever årlige vedtak, er administrasjonen opptatt av å finne prosedyrer for effektiv saksbehandling. Saksbehandlingsprosedyren vil derfor bli nærmere vurdert etter årets behandling.

Det vil videre være slik at det som del av omtakseringsprosjektet avdekkes klager som i stedet burde vært behandlet som fritak. Det tas derfor forbehold om å komme tilbake med ny sak med fritakssøknader som eventuelt ikke er fanget opp så langt.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret fritar for eiendomsskatt, helt eller delvis, de eiendommer som fremgår av trykt vedlegg 2, samt de eiendommer på trykt vedlegg 1 som bystyret vedtar skal ha fritak i medhold av denne saken.

2. Bystyret forutsetter at de som får fritak varsler kommunen om eventuell bruksendring som kan ha betydning for om fritak er berettiget, eller ikke. Hvis varsling ikke skjer, kan administrasjonen kreve eiendomsskatt med tilbakevirkende kraft, dvs. fra det tidspunkt bruksendring skjedde.

Kristin Tofte Andresen
Organisasjonsdirektør

Nils Olav Berge
prosjektleder

Trykte vedlegg:

1. Fritaksliste – innstilt på avslag
2. Fritaksliste – innvilget fritak

Utrykte vedlegg:

Søknader (saker der det innstilles på avslag)

Bakgrunn for saken :

Fritak for eiendomsskatt

Loven og saksgang

Eiendomsskatteloven gir bystyret hjemmel til å fritta visse eiendommer for eiendomsskatt, og bystyret vedtok følgende ved behandling av handlingsprogrammet for 2011 (sak 195/10):

“Bystyret ønsker å gi eiendommer eller deler av eiendommer som faller inn under §7a i eiendomsskatteloven fritak for eiendomsskatt. Bystyret ber administrasjonen legge frem forslag til liste over eiendommer som skal ha helt eller delvis fritak i henhold til denne paragrafen.” (Enst.)

Loven har videre bestemmelser i §5 om hvilke eiendommer som i medhold av loven skal ha fritak. Det tilligger ikke bystyret å ta stilling til disse eiendommene.

Ordlyden i §5 og §7 er som følger:

§5. Fri for eiendomsskatt er:

- a) Eignedom som staten eig, så langt
  - eignedomen vert nytta av Kongen eller kongehuset, Stortinget eller Regjeringa
  - eignedomen vert nytta til kulturelle føremål, slik som idrettsanlegg, muse, teater, skulpturar m.v.
  - eignedomen har historiske bygg eller anlegg
  - eignedomen vert nytta av Forsvaret til forsvarsanlegg eller avgrensa leirområde
  - eignedomen tilhøyrrer staten sine samferdselsforetak så langt dei tener ålmennyttige formål
  - eignedomen er vassfall, fabrikk eller anna føretak som staten eig og som tener ålmennyttige føremål
- b) Eignedome som høyrer til jervegar til ålmenn bruk, så lenge eignedomen vert nytta i verksemda.
- c) Kyrkjer.
- d) Eignedomar som kommunen sjølv eig.
- e) Legasjons- og konsulateignedomar som ein annan stat eig, når den andre staten frtek norsk eignedom før tilsvarande skatt hjå seg.
- f) Eignedom som statens lufthamnseksap eig, i same omfang som fritak for statens eignedom etter bokstav a femte strekpunkt.
- g) Eignedom som helseforetak eig, i same omfang som fritak for statens eignedom etter bokstav a sjette strekpunkt.
- h) Eignedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk, herunder gartneri og planteskule tilknytta driften.
- i) Ikke utbygde delar av Finnmarkseiendommen sin grunn i Finnmark fylke. Dette fritaket gjeld likevel ikkje tomteareal, kamvel om arealet ikke er utbygd enno.

§7. Kommunestyret kan fritaka desse eiendommene heilt eller delvis for eiendomsskatt:

- a) Eignedom at stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.
- b) Bygning som har historisk verdi.
- c) Bygning som heilt eller i nokon mon vert nytta til husvære. Fritak kan gjelde i opptil 20 år frå den tida bygningen var ferdig. Formannskapet eller det utvalet som er nemnt i kommuneloven § 10, kan få fullmakt til å avgjerda einskildsaker om skattefritak.
- d) Bygning og grunn i visse luter av kommunen.

Bystyrets skal i denne saken kun vedta fritak for eiendommer som oppfyller vilkårene etter §7a.

I sak av 23.02.11 (sak 19/11) vedtok bystyret hvilke kategorier av eiendommer som skal falle inn under fritaksbestemmelsen. Slikt vedtak ble fattet:

1.Følgende eiendommer fritas helt eller delvis for eiendomsskatt etter §7a for skatteåret 2011:

- Eiendommer som disponeres til barnehager (ikke familiebarnehager).
- Eiendommer som disponeres til undervisningsformål (lokaler i bruk til undervisning, inkludert arealer som grupperom, bibliotek, lesesaler og lignende).
- Klubbhus og idrettsanlegg som er allment tilgjengelig.
- Kristiansand boligstiftelse, Kristiansand utleiestiftelse og Kristiansand Boligselskap.
- Eiendommer tilhørende ideelle organisasjoner.

2. Fritaksliste i samsvar med første vedtakspunkt legges frem for bystyret sammen med søknader om fritak for endelig avgjørelse etter offentlig ettersyn.

3. Bystyret forutsetter at de som får fritak varsler kommunen om eventuell bruksendring som kan ha betydning for om fritak er berettiget, eller ikke. Hvis varsling ikke skjer, kan administrasjonen kreve eiendomsskatt med tilbakevirkende kraft, dvs. fra det tidspunkt bruksendring skjedde.

Følgende eiendommer forelås fritatt helt eller delvis for eiendomsskatt etter §7a:

- Eiendommer som disponeres til barnehager (ikke familiebarnehager).
- Eiendommer som disponeres til undervisningsformål (lokaler i bruk til undervisning, inkludert arealer som grupperom, bibliotek, lesesaler og lignende).
- Klubbhus og idrettsanlegg som er allment tilgjengelig (ikke Sør Arena).
- Kristiansand boligstiftelse og Kristiansand utleiestiftelse.
- Eiendommer tilhørende ideelle organisasjoner.

(Enst.)

Administrasjonen har fritatt (helt eller delvis) de eiendommer som faller inn under bystyrets vedtak. Liste over hvilke eiendommer dette gjelder, har ligget ute til offentlig ettersyn og eiendomsbesitterene er gitt egen melding om dette.

Dersom eiendommen ikke er fritatt av administrasjonen, og eiendomsbesitter mener seg berettiget til fritak etter §7a, er eiendomsbesitter gitt anledning til å søke om fritak. Dersom søknaden/henvendelsen gjelder eiendommer som åpenbart faller inn under bystyrets vedtak, har administrasjonen automatisk tilføyd eiendommen til fritakslista. Søknader av mer prinsipiell karakter og søknader der det innstilles på avslag, legges med dette frem for bystyret for endelig vedtak.

I alt er det 175 eiendommer som er gitt helt eller delvis fritak for eiendomsskatt i samsvar med bystyrets vedtak. Samlet fritaksbeløp utgjør kr 4.841.640. Fritakslista viderefører i all hovedsak tidligere praksis.

Søknadsbehandling

Ordlyden i § 7a er som følger:

“Eigedom at stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.”

Ved fortolkning av bestemmelsen, vil det å sikre likebehandling og forhindre konkurransevridning ligge som et grunnleggende prinsipp. I tillegg må bestemmelsens to vilkår være oppfylt.

Vilkår 1: Begrepet ”*stiftingar eller institusjonar*” er å forstå som alle typer juridiske personer hvor ingen har direkte eierinteresser, også aksjeselskap. Begrepet omfatter ikke fysiske personer, enkeltmannsforetak og ansvarlig selskaper med fysiske personer som deltakere.

Vilkår 2: Virksomheten skal ”*gagna ein kommune, eit fylke eller staten*”. Det er følgelig et krav at eiendommen brukes i en virksomhet som kan karakteriseres som allmenntilgjengelig og som naturlig tilligger det offentlige. Dersom virksomheten har et økonomisk formål, faller eiendommen utenfor.

Oppfylles vilkårene, må det tas stilling til om fritaket skal være ”*helt eller delvis*”. Vurderingen er aktuell på eiendommer med kombinert bruk og hvor deler av virksomheten har et økonomisk motiv. Et eksempel kan være en eiendom som tilhører et idrettslag og som dels brukes til egen virksomhet og dels leies ut for å finansiere idrettslaget. Praksis har vært at det *ikke* er gitt fritak for den inntektsgivende delen. Problemstillingen er kun aktuell der den

inntektsnivået er lokalisert til en fysisk del av eiendommen, og ikke der lokaler delvis brukes til egen virksomhet og delvis leies ut til ulike arrangementer. Slike eiendommer gis "helt" fritak.

Fritak for studentboliger:

Studentboligene tilhørende Studentsamskipnaden i Agder (SiA) har tidligere hatt fritak for eiendomsskatt. I prinsippsak av 23.02.2011 fattet bystyret vedtak om at fritaket skulle opphøre. Begrunnelsen var likebehandling og konkurransehensyn.

SiA har søkt fritak for eiendomsskatt med følgende begrunnelse:

- Mener beslutningen strider mot melding til bystyret om universitetsbyen Kristiansand
- Studentboligene er finansiert med tilskudd fra kunnskapsdepartementet for bla å sikre forutsigbart og rimelig boligtilbud
- Virksomheten driver etter selvkostprinsippet og er ikke å anse som en kommersiell virksomhet, herunder ivaretagelse av særskilte sosiale hensyn.
- Viser til at andre vertskommuner praktiserer fritak (Stavanger, Tromsø, Ås og Bodø. Trondheim og Bergen (50%) har eiendomsskatt).

Spørsmål om fritak for studentboliger er tatt opp med eiendomsskattekontoret i KS (KSE). Tilbakemeldingen er at loven ikke er entydig i forhold til denne type virksomhet, noe som begrunner en varierende fritakspraksis. I disse dager avsluttes arbeidet med universitetsmeldingen, som bl.a. viser behov for å tilrettelegge for studenter i Kristiansand. Sett i lys av dette, innstilles det denne gang på fritak.

Ut i fra et likebehandlingsprinsipp, vil fritak for studentboliger for SiA innebære at det også bør gis fritak for studenthjem tilhørende Ansgarskolen. De aktuelle eiendommene tilhørende SiA og Ansgarskolen er derfor satt opp på fritakslista.

Vedlegg:

I vedlegg 1 følger søknadsoversikt der administrasjonen innstiller på avslag.

Vedlegg 2 er fritakslista.

Søknader der administrasjonen har innstilt på avslag, følger som uttrykt vedlegg.